

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kaptolovih ulici št. 6 — telefon uredništva št. 50 — telefon upravnštva št. 328

GENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60—
za en mesec K 20—GENE PO POŠTI:
za celo leto K 240—
za pol leta K 120—

V upravi stane mesečno K 18—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

Autonomija ljudstva.

Mnogokje se še opaža mnenje, češ da smo mi za avtonomijo radi političnih razlogov in da pobijamo centralizem iz nasprotstva do Srbov. Ljudje smatrajo mnogokrat avtonomijo za zgolj politično zadevo. Mi pa pravimo, da smo za politično avtonomijo radi kulturne, gospodarske in socialne, ki so važnejše ko politična; toda brez politične so vse ostale tri nemogoče. Drugi so zopet mnenja, da bi naša avtonomija, ki jo zahtevamo, morala odgovarjati avtonomnim pravicam bivših avstrijskih deželnih zborov.

Na to odgovarjamo: Avtonomistično gibanje je nastalo iz potreb našega časa in je zahteva delovnega ljudstva vseh kulturnih dežel. Globoko je posegel v to vprašanje goriški deželni odbor, ki je v svoji zgodovinski seji dne 27. februarja skoro soglasno proglasil avtonomijo Julijske Benečije. Pri tej priliki je dr. Besednjak v obrambo avtonomističnih težav zbral argumente, ki ne veljajo le za Primorje, nego tudi za nas in za ves kulturni svet. Izvaljal je:

Mi ne zahtevamo avtonomije iz ljubezni do avstrijskih zakonov in do političnih tvorb preteklosti. Izjavljam zelo odločno, da avtonomija avstrijskih dežel ne odgovarja našemu političnemu in socialnemu programu. Samouprava, kakor jo mi hočemo, bi morala biti tisto močno sredstvo, ki naj razveže vse skrite in speče sile ljudstva in usposobi delovne množice, da postanejo nosilci vsega gospodarskega in političnega življenja naše dobe. Če se potegujemo za ohranitev deželne avtonomije, kakor je, storimo to zato, ker vidimo v obstoječih avtonomijah izhodišče k pravi in resnični ljudske avtonomiji. Zastavljamo svoje sile za deželno avtonomijo, ker se ne moremo in ne smemo potegovati za reakcionarni centralistični sistem.

Italijanska — in tudi jugoslovanska — ustava se je ustvarila po francoskem vzorcu, to se pravi, po klasičnem zgledu moderne centralistične ustave. Centralistični sistem je plod liberalizma in odgovarja nekdanjim potrebam mladega kapitalizma. Tedaj je država opravljala le maloštevilne posle, skrbelo je le za javni red in mir, ter prepuščala vse socialno in gospodarsko življenje države prostemu in svobodnemu razvoju. V tistih časih je bilo možno, je bilo lahko in je bilo koristno, da se je državna uprava vodila iz enega samega središča. Centralizem je bil v družabnih razmerah utemeljen. Toda od konca 18. stoletja do naših dni se je izvršil v upravi vseh držav globok in silen prevrat. Kapitalizem, ki se je poslužil svobode, da izkorišča, tepta in tlačil delavce in kmete, se je srečal s proletarskim gibanjem. Socialistične organizacije so klicale in vpile po državnem postopovanju, država je bila prisiljena, da se zanima za nešteto panog družabnega življenja, za katere se prej ni menila. Posli moderne države so narasli do strahovitega obsega. V drž. upravi se je izvršila revolucija. V glavnih mestih so nastale armade uradnikov, ki vodijo iz enega središča vso državo. Danes ne more noben minister in noben parlament več pregledati neskončno zapletenega državnega življenja. Vlada in gospodar države je uradništvu. Birokratizem je postal vsemogočni, oholi voditelj države, ki stoji nad parlamentom in nad ljudstvom. Prebivalstvo uradništvu vzdržuje, a nima najmanjše oblasti do njega. Moderni lazi-demokratizem daje ljudstvu le pravico, da odda vsakih pet let na volišču glasovnico, v ostalem pa izročeno absolutni oblasti centralističnega birokratizma. Oblast birokratizma se bo zlomila s položom centralističnih ustav. Kdor se hoče boriti proti birokratizmu, se mora boriti za ljudsko avtonomijo. Dobra praktična in hitra uprava je v moderni državi brez avtonomije nemogoča. Brez zdrave uprave pa država umira.

Trdno smo prepričani, da bomo v začetem beju zmagali. Kajti ustava ni nič drugega, kakor izraz obstoječih življenjskih razmer. Življenje je na naši strani in je naš največji zaveznik. Zagovorniki centralizma branijo umrlo življenje in umrle ljudske potrebe.

To so besede, govorne na naslov italijanske države v imenu slovenskega, furlanskega in italijanskega ljudstva. Te besede veljajo z isto upravičenostjo kot naš čelnen memento našim centralistom. Ljudstvo hoče živeti in zato bo živela njegova avtonomija! Z njo pa politična, gospodarska, socialna in kulturna svoboda ljudstva!

Jugoslovanska zunanja politika in Rusija.

Važen preokret.

Belgrad, 11. marca. (Izv.) Iz diplomatskih krogov izvemo, da je »general« Vrančel našemu zunanjemu ministru zelo dobrodošel gost v sedanjem času, ker se to gostoprimstvo po Evropi razlaga, kakor da bi se naša država hotela aktivno založiti za upostavo carističnega režima v Rusiji. Naše zunanje ministru nima tega namena, ampak se hoče odslej držati nev-

tralno napram notranjim prilikam v Rusiji. Priznanju sedanje ruske vlade v Genovi se naše zastopstvo ne bo protivilo, ampak bo pustilo, da se stvar brez kakega našega vpliva svobodno razvija. Sedanji minister zunanjih zadev dr. Ninčić je prepričan, da se bodo kmalu upostavile normalne zveze s sedanjo Rusijo, četudi bi se to ne zgodilo še v Genovi.

Kriza vlade se poostrojuje. — Proti Pribičeviću.

Pašić proti Pribičeviću.

Belgrad, 11. marca. (Izv.) Ožji prijatelj ministrskega predsednika Pašića zahtuje, da je zelo vznemirljen radi neizmerno surove gonje Pribičević-Cievaričeve klike proti Protiču, Lj. Jovanoviču in njemu samemu, oziroma proti njihovim soprogom. Prepričan je, da gonja izhaja neposredno iz Pribičevićeve okolice, a ne ve, kako bi se iznebil tega človeka iz kabineta, ne da bi izzval krizo cele vlade. Ker se mu je

decembra ponesrečila ta akcija, boji se, da se mu bi sedaj še prej, ko bi se Pribičevića oklenila tudi potapljačica tovariša Kumanudi in Marinkovića s svojima frakcijama. Tudi dvor bi rad videl, da Pribičević stopi v ozadje, čeprav se mu zadnji čas Pribičević v službenih zadevah naravnost vlijeje. Ravno te dni je bil zopet v avdijenci. Položaj radi Hercigonjeve afere se vsaki dan poostrojuje.

Minister Marinković odstopa radi Pribičevića. — Marinković očita Pribičeviću zvezo s Hercigonjo.

Belgrad, 11. marca. (Izv.) Na seji glavnega odbora demokratske stranke je prišlo do zelo ostrih spopadov med ministrom za notranje zadeve Marinkovićem in ministrom prosvete Svetozarjem Pribičevićem. Spopad med njima je izredno oster in je imel za posledico, da je Marinković podal demisijo.

Belgrad, 11. marca. (Izv.) Vaš dopisnik se je v zadevi informiral in od krogov, ki jim gre absolutna verodostojnost, doznal sledeče: Minister Pribičević je dal upravi belgrajske občine telefonično nalog, da mora zborovanje, ki ga je sklicalo akademsko združenje, prepovedati. Uprava, ki je misljala, da je dal Pribičević ta nalog v sporazumu z ministrom za notranje zadeve Marinkovićem, je to zborovanje v resnici prepovedala. Ko je to zvedel Marinković, je takoj obiskal predsednika demokratske stranke Ljubo Davidovića in zahteval od njega, da skliče glavni odbor. Davidović je sklical sejo glavnega odbora na kateri je med Marinkovićem in Pribičevićem prišlo do ostrega prerekanja in spopada, tekom katerega se niso izrazi nič kaj izbirali. Marinković je odločno nasopil proti temu, da se Pribičević, minister za prosveto, meša v resort notranjega ministra in je zahteval, da naj v interesu stranke odstopi in pred rednim sodiščem nastopi radi strašne afere Hercigonje. Če v tej zadevi ne nastopi pred rednim sodiščem, bo obvisela krivica vedno na njem, demokratska stranka pa bo izgubila med

ljudstvom ves ugled in pristaše. Nadalje je očital Pribičeviću, da je on glavna ovira konsolidacije v naši državi in ostro žigosal njegovo politiko proti Hrvatom, ki jo vodi iz razumljivih razlogov. Zahteval je, da se mora dopustiti, da se vrši zborovanje »Pobratimstva«, kakor je bilo dovoljeno, da se je vršilo preteklo nedeljo zborovanje v »Kazinu«, ki je bilo sklicano samo zato, da se opere Pribičević. Če glavni odbor tega njegovega stališča ne zavzame, je primoran dati demisijo. Nato je glavni odbor sklepal o tem, ali naj se zborovanje vrši ali ne. Proti je glasoval Pribičević in dva druga člana glavnega odbora. Minister za notranje zadeve Marinković je vsled tega podal demisijo. Vsi člani demokratske stranke, ki se nahajajo v Belgradu, so sinoči ves čas prigovarjali dr. Marinkoviću, da naj svojo demisijo prekliče, česar pa on do sedaj še ni storil.

Zagreb, 11. marca. (Izv.) Interesantno je, da o tej krizi prinašata demokratska lista »Riječ« in »Novosti« sledeče: »Danes (10. t. m.) se je na seji glavnega odbora demokratske stranke razpravljalo o vprašanju demisije notranjega ministra g. Marinkovića, katero vprašanje se je sinoči pojavilo in to iz osebnih pobud (ličnih pobud) g. ministra, ker so mu vojvodinski radikali očitali, da je upokojil velikega župana dr. Bogdanova iz Bečkereka, ne da bi preje konzultiral radikalne poslance iz Vojvodine.

Belgraisko dijaštvo zahteva od Pribičevića, naj se opere očitkov glede Draškovićevega umora.

Belgrad, 11. marca. (Izv.) »Pobratimstvo« je izdalo proglas, v katerem veli, da sklicuje javni shod pred kolodvorom dne 12. marca. Na njem se bo najodločneje zahtevalo, da se afera Pribičević-Hercigonja, iz katere se da sklepati, da je Pribičević intelektualni pozvočitelj smrti Draškovićeve, obravnava pred rednim sodiščem. Dokler pa Pribičević pred rednim sodiščem ne dokaže svoje nedolžnosti v tej zadevi, akademska omladina ne more privoliti, da bi stal na čelu prosvete. Akademska omladina ne zavzema poze sodnika, niti pozicije obtožitelja, niti stališča branitelja. Ona

hoče in zahteva, da se zadeva popolnoma objektivno in stvarno obravnava, kajti obtožbe, ki se gromadijo, so strašne in gnjusne. Umor Draškovića je imel velike politične posledice, obznanje, zakon za zaščito države in veliko omejitev državljskih svoboščin. Zato je nujno, da se dožene, kdo je povzročitelj vseh teh stvari. Na shodu se bo razpravljalo tudi o srbsko-hrvatskem sporu. Akademska omladina je mnenja, da se mora to vprašanje rešiti sporazumno in ne nasilno, na podlagi bratovske ljubezni in ne s pomočjo terorja in nasilja.

Bolnišnice se ne zapro.

Zdravstveni odsek nam poroča, da je pravkar prejel iz Belgrada brzojavko, glasnik katere je dovoljen za bolnice na Slovenskem potreben kredit za januar, februar, marec in april. Bolnišnice se torej ne bodo zaprle, marveč je dobil zdravstveni odsek nalogo, naj vse stori, da v polnem obsegu delujejo naprej.

(To je uspeh protestov, ki jih je dvignilo ljudstvo in njihovi poslanci. Če demokratski po »Jutru« trde, da je to njih uspeh, zakaj pa so prej sami sploh ukazali zapreti bolnišnice. Boje se sodbe ljudstva!)

Borza.

NADAŠNJA ZÜRISKA PREDBORZA.

Zürich, 11. marca. (Izv.) Na današnji predborzi notirajo: Pešta 0.65, Berlin 2.00, Italija 26.20, London 22.49, Newyork 516, Pariz 46.20, Praga 8.60, Dunaj 0.07, Zagreb 1.80, Varšava 0.12, Holandska 197.10, n.-a. krona (valuta) 0.0725.

VČERAŠNJA ZAGREBSKA BORZA.

Zagreb, 10. marca. (Izv.) Na današnji borzi je bilo živahno. Sicer se niso delale velike kupčije, a zanimanje in obisk je velik. Notirali so: Berlin 110—120, Italija 1390—1410 (valuta), London 1325, Newyork 250 (valuta), Praga 490 (deviza), Pariz 2405, Zürich 5600—5650.

Brezvladje na Reki.

Bakar, 10. marca. (Izv.) V četrtek so nacionalistične skupine na Reki proglasile na javnem shodu za vladnega komisarja rimskega poslanca odvetnika Giurattija. Do njegovega prihoda na Reko vodi vse posle odbor za narodno obrano. Stranke, ki so proglasile Giurattija za podnačelnika reške vlade, predstavljajo kvečjemu desetino reškega prebivalstva. — Včeraj je udrlo 10 fašistov na Sušak, kjer so oplenili tobakarno. Na Reki vlada veliko nasilje. Zanelline pristaše fašisti enostavno pobijajo predvsem bivše redarje. Krivec ne za sledujejo.

Politični dogodki.

+ Hrvatski listi ob Aliagićevem usmrčenju. O priliki Aliagićeve smrti so prinesli razni hrvatski listi daljše ali krajše komentarje. Posebno zanimiv je članek Aliagićevega zagovornika dr. Ivo Politea v »Slob. Tribuni«. Iz njega posnemamo: »Jugoslovani smo že od nekdaj gojili kult atentatorstva. V tem kultu je odrasel tudi Aliagić. Pravnik znamenitega Mahmud paše Fidalija, ki je v znanem pokretu igral veliko in glavno vlogo pri kapetanu Gradaševiću (Zmaj iz Bosne), je podedoval po svojih pradedih uporniško kri in neustrašen značaj. Ta kri je zbudila proti nezakonitostim in preganjanjem, katerim je bilo izpostavljeno pri nas gibanje proletariata in Aliagić je radi social. ideala postal to, kar je še danes živim generacijam naše nacionalne borbe takorekoč ideal: postal je atentator. Vendar ta generacija je socialnega borca sodila z drugim merilom, kot nacionalne borce; sodila je strožje v nacionalno mladi državi, kot je sodila tuja vlada v stari reakcionarni državi.« Dalje pripoveduje dr. Politeo: Aliagić je že zgodaj zgubil svojo mater in padla je nanj skrb za sestro in brata. Z očetovsko ljubeznijo je izvrševal to dolžnost, toda njegov ubogi delavski zaslužek ni zadostoval. Beda je bila stalen gost pri Aliagićevih, sestra je kmalu podlegla, a Alija sam je obolel na jetiki. Kljub napornemu delu za kruh se je Aliagić neprestano tudi duševno izobraževal in se v tem oziru visoko dvignil. Bil je plemenita duša, polna ogorčenja nad krivico, a brez nizkotnega sovraštva. Draškovića osebno niti poznal ni in svoje dejanje je izvršil zgolj iz prepričanja, da z njim pomaga delavskemu razredu in celi družbi. Tudi v ječi je pazno zasledoval naše politične in družabne razmere in nekega dne je ogorčen vzkliznil: »Mislite si, doktor, kar si hočete, a ko vse to vidim, ne morem obžalovati svojega čina. Človeku ne preostaja drugega, kot da dela.« Ako pa kot komunist ni obžaloval svojega čina, je obžaloval Draškovićevo smrt kot človek. Ta mladi musliman je tik pred smrtjo od srea odpustil svojim sodnikom, ki zanj niso poznali nobene mehkobe, nobenega usmiljenja, nobenega odpuščanja. Politeo zaključuje: »Kolikor sem poznal Aliagića in kolikor spoštujem spomin njegove žrtve Draškovića, sem uverjen, da bi Draškovići, če bi oživel in spoznal svojega ubijalca, odpravil ne samo obznanje, ampak tudi smrtno kazen.« — Osješka »Hrv. Obrana« piše: »Tako se je na žalosten način končalo življenje mladega človeka, ki se je v borbi proti sistemu poslužil nedovoljenega sredstva in tako prišel v navskrižje z zakonom. S sveta je odšel idealist iz ljudskih vrst, ki ni hodil po pravem potu, a ki pa ni bil navaden zločinec, ker ga pri njegovem delu niso vodili sebični razlogi. V drugih razmerah, služoč drugim idejam, bi bil mogoč biti koristen član človeške družbe.«

+ Pred vladno krizo. Glasovi o izbruhu vladne krize se množe neprestano. Tako piše »Beogradski dnevnik« od 10. t. m., da je popolnoma gotovo, da pride do krize. Te dni nameravajo radikali poslati demokratskemu klubu ultimatum, ki bo tak, da bo moralo priti nujno do končnega preloma med radikali in demokrati.

+ Redukcija fin. uradništva v Sloveniji. Včeraj je razpravljala komisija za redukcijo uradništva o uradniškem kadru v Sloveniji. Razprava je bila zanimiva v marsičem. Tako je predlagal demokrat Gjordjević pri vsaki točki, naj se črta kar polovica uradništva, hoteč spraviti ob kruh kar največ slovenskega uradništva. Njegov nekvalificirani nastop je izzval pri večini

komisije odločen odpor. Dr. Kukovca in posl. Rajerja ni bilo na seji, da bi branila slovensko uradništvo, kar je veleznačilno za politiko »delavnih slojev« JDS. Komisija je osvojila predloge posl. Zebota, da naj se črtajo uradniki nezasedenih mest, tisti, ki imajo službe 40 let, ali so stari nad 60 let. Na seji se je sklenilo, da črtajo v statusu finančne uprave 45 uradnikov in 16 slug, pri finančni prokuraturi 2 uradnika, pri davčnih uradih 18 uradnikov, pri drž. blagajni 2, v katastrskem oddelku 8, pri oddelku za specialno trošarino po pet uradnikov.

— Kolači s posestva Belje. »Poljoprivredni Glasnik« javlja, da so z državnega posestva Belje v Baranji odvedli v Srbijo: 480 volov, 1200 krav, 1460 junic, 595 bikov, 5 konj, 99 svinj in 100 ovc, vse samo najboljše živina. Od tega ni dobil mali kmet niti enega repa, marveč so bili teh kolačev deležni samo višji častniki, narodni poslanci, veliki uradniki, bogataši in odličnejši strankarji.

— Obtožba proti generalu Zečeviću se bo sestavila na podlagi pozitivnih predpisov vojaškega zakona in zakona o odgovornosti ministrov. Posl. Gjonović je dobil nalogo, da zadevo prouči in poroča o zadevi, kar se bo zgodilo v najkrajšem času.

Dnevni dogodki.

— Naš novi roman »Tunel«, ki prične izhajati prih. teden, se ocenjuje kot izredno lep, ki sodi med bisere svetovne književnosti. Opozarjamo na ta roman in priporočamo, da si vsakdo pravočasno naroči »Novi čas«, da bo lahko zasledoval razvoj silnih dogodkov, ki prepletajo ves roman. Prevod nam je oskrbel eden naših priznanih pisateljev.

— Rok za prijavo vozil in plačevanje faks. Finančni minister je podaljšal rok za prijavo vozil in za plačanje predpisanih taks za ta vozila, ki je potekel dne 15. januarja t. l., do 15. marca 1922, ker občinstvo ni bilo dovolj obveščeno o obveznosti prijave.

— Trboveljske novice. V nedeljo ob pol 4. uri popoldne se vrši velik protidraginjski shod vseh strokovnih organizacij pred restavracijo. — Ponesrečil je v osrednji delavnici ključavničar Mlakar, prepekljal so ga v bolnico v Ljubljano. — Na Katarinski šoli se sedaj vrši reden šolski pouk, ki je bil ustavljen radi pomanjkanja premoga in radi vsestranske zaposlenosti g. dopisnika »Domovine«.

— Tržiške novice. Kolo jugoslovanskih sester priredi gopodinjki tečaj, ki bo trajal 10 tednov. Tečaj se vrši v dnevnem zavetišču in poduk v galeriji Našega doma. — Zadnji ponedeljek je predaval v Domu g. župnik Ahačič iz Leš in sicer o mačku, kakršen se pojavlja po pijančevanju. V ponedeljek zopet predavanje. — V nedeljo popoldne je pričelo goreti na hribu Kamnik nad Trzicem. Posrečilo se je kmalu pogasiti ogenj, ki so ga najbrže zanetili kakšni pobalini. — Na praznik sv. Jožefa bo imelo društvo skupno sv. obhajilo; popoldne ob 5. uri bo v Domu orlovska akademija. Pri tej nastopijo Orli, Orlice in obojni ararščaj.

— Iz Rimskih Toplic nam pišejo: Nekateri tukajšnji člani J. S. Z. so dobili na ogled »Delavski list«, glasilo dr. Gregor Žerjavove »Slovenske samostojne delavske unije«. Omenjeni list piše na dolgo in široko, kako se bo »boril« za blagor delavstva. Ali mislijo gospodje od JDS, da bo delavstvo res verjelo njihovim frazau, ko smo videli dr. Kukovo in dr. Žerjavovo delo, ki sta ukovala delavstvo v verige zakona za zaščito države? Ali mislijo, da jim bo delavstvo res nasledilo tako, kot o jim šli na limanice »samostojni« kmetje? Zavedajo naj se, da bomo člani JSZ že

poskrbeli za to, da ne bo v Rimske Toplice prihajal niti en demokrati list! Delavec.

— Velike svote v socialne namene je zapustil večeraj umrli celjski trgovec Anton Kolenc. In sicer: akademikom v tu in inozemstvu 3 milijone kron, srednješolcem v Celju 600.000 K, učencem kmetijske šole v Št. Juriju 30.000 K, revežem občine Ljubno 50.000 K, revežem v Celju 100.000 K, za razširjenje celjske bolnice pol milijona K. Skupaj torej 4.286.000 K v dobre name! Ne! Naj bi pokojnika posnemal kapitalistični svet!

— Smrtne obsodbe pred mariborsko poroto. Mariborsko porotno sodišče je izreklo v sedanjem zasedanju že štiri smrtne obsodbe: Na smrt na vešalih je bil obsojen Koloman Šandor iz Prekmurja, ki je umoril sosedovega sina Aleksandra Novaka. Istotako so bili na smrt obsojeni Marija Perša, njen ljubimec Muhič in njun pajdaš Hojnik, ki so iz pohlepa po denarju umorili prevžitkarja Košarja.

— Dijak pobegnil. Lovrič Josip, dijak II. gimnazije, doma iz Trnja pri Brezicah, stanujoč v Mariboru, Gregorčičeva ulica 26 pri Jeri Turnšek, je dne 26. februarja t. l. neznano kam pobegnil.

Ljubljanski dogodki.

— Opozarjamo, da se bo vršila nocoj v dvorani Ljudskega doma orliška akademija, orlovska akademija pa se bo vršila jutri v nedeljo zvečer ob 8. uri v veliki dvorani hotela Union.

— Seja občinskega sveta se bo vršila v torek 14. marca ob 5. uri popoldne. Na dnevnem redu je 43 točk. Med drugim bo obč. svet moral razpravljati o razpisu pokrajinske uprave glede priključitve občin Moste in Vič k Ljubljani; dalje je na vrsti zgradba novega magistratnega poslopja v Ljubljani, avtomobilizacija in reorganizacija gasilstva, zgradba mrtvaške veže itd.

— V Rokodelskem domu predava prihodnji ponedeljek v stolni »Prosveti« g. dr. Arneje o zelo zanimivem predmetu. Na željo g. predavatelja se pa topot predavanje začne že ob pol osmih zvečer. Odbor »Prosvete« prosi vsled tega točne udeležbe.

— Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor na dan 12. t. m. ob 2. uri popoldne v prostorih gostilne »Zlati ribi«. Ker se bo na istem razpravljalo v važnih zadevah, prosimo za obilno udeležbo. — Odbor.

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani, opozarja vse člane brezstanovalce, da se čim prej oglašijo v društveni pisarni. Prihodna javna odborova seja se vrši v sredo, dne 15. marca t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12 prtiličje, desno.

— Društvo stanovanjskih najemnikov, obvešča svoje člane, da se ne strinja z načinom pobiranja draginje potom občinskega stanovanjskega davka. Odbor. — Društvo stanovanjskih najemnikov misli tu znani predlog akcijskega odbora, ki nima z obč. svetom nič skupnega.

— Naselitev na Kosovo polje. Vsi tisti, kateri se zanimajo za naselitev na Kosovo polje, se vabijo dne 15. t. m. popoldne ob 3. uri na sestanek v restavracijo hotela Loyd, kjer se bodo dajale tozadevne informacije po g. Josipu Hekiču, posestniku v Sl. Brodu.

— Kaj je s cenami? Ko je naša valuta podala, so trgovci dvigali cene takorekoč od ure do ure. Sedaj se naša valuta že nekaj časa stalno dviga, a trgovci se še niso mogli odločiti na kako znižanje cen. Sladkor v

kockah je še vedno po 66 K kilogram. To je nesramnost. Zahtevamo, da trgovci, ki so z uro v roki opazovali padanje kurza naše valute in hiteli dvigati cene, dasi so imeli še po prejšnjih cenah kupljeno blago, naj bodo sedaj vsaj približno tako točni in vestni tudi z znižavanjem cen. Drugače bo izginila še tista vera v trgovsko poštenje, ki je ostala med prebivalstvom doslej. Pa tudi poklicana oblast naj stori svojo dolžnost. Prebivalstvo je, menimo, že dovolj izžeto.

— Pogrešan vojak. Visočnik Matko, narednik, vodnik 40. pp. »Triglav«, rojen 9. marca 1894., je dne 6. marca t. l. okoli pol 14. ure odšel od doma. Videli so ga okoli 17 ure hoditi z nekim neznanim civilistom po Poljanski cesti ter ga od tedaj več ni nazaj. Iz nekaterih njegovih poslovilnih besed in pisem je domnevati, da je bil ali umorjen, ali da je to le fingiral ter izvršil samomor.

— Tatvina na policiji. Dne 1. na 2. februarja t. l. je bil ukraden iz obednice stražnice dežni plašč »Paramata« sklenjen z žabnico, vreden 800 kron.

— Kolo ukraden. Dne 7. t. m. med 14. in 18. uro je bilo ukradeno iz zaklenjene kleti tuk. obrtne šole kolo, lasti žandarja Avšič Maksa, stan. Snebrije št. 18, občina D. M. v Polju. Kolo je znamke Kosmos in vredno 4000 kron. Izsledilec dobi 500 kron nagrade.

Naša društva.

— Šentpetersko prosvetno društvo. V ponedeljek dne 13. t. m. točno ob osmi uri zvečer bo predavanje o Bosni. Člani in prijatelji društva vljudno vabljeni! Vstop prost.

— Šentjakobska prosveta. V nedeljo, dne 12. t. m. ob 6. uri zvečer bo predaval mons. Viktor Steska o francoski revoluciji. Predavanje bo pojasnjevalo več slik.

— Franciščanska dekliška Marijina družba vprižori v nedeljo, 12. t. m. ob 17. uri popoldne v dvorani Rokodelskega doma predstavo »Podkupljeno dedščino«, zaloigro v 4. dejanjih. Vstopnice se dobijo na proti čč. oo. franciščkanov. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor. (K)

— Rokodelski dom. Pevski zbor katol. društva rokodelskih pomočnikov ima jutri ob enajsti uri zadnjo vajo za petje pri sv. maši na dan sv. Jožefa. Te vaje naj se vsi gg. pevci prav zanesljivo udeležijo.

Ljubljanska porota.

Ljubljana 11. marca 1922.

Porota je večeraj obsodila Heleno Krvinovo na 2 leti težke ječe. — Proti Francu Bregarju, ki je bil obtožen, da je ukradel Trboveljski premokopni družbi 20 ovojev dinamita in da je v dogovoru s svojim bratom pripravil dinamični napad pri Trojanah na neki avtomobil in ki je pri razpravi povedal, da je komunist, se je razprava preložila, ker bodo zaslišali še nekaj prič.

TATVINA ŠTIRIH VOLOV.

Porotnemu senatu predseduje danes svetnik Pernuš, votanta sta svetnik Golia in okrajni sodnik Kralj, obtožbo zastopa svetnik Vehovar. Obtožena sta tatvina 4 volov Robert Benčina in Franc Urbas iz Laz pri Planini. Obtožena zagovarja dr. Krejčič. Ker leži Benčina bolan v bolnišnici, se je razprava proti njemu izločila in se je razpravljalo le proti Francetu Urbanu. Iz obtožnice posnemamo:

Dne 2. majnika 1921 sta kupila Ivan Rupnik in Ivan Kunc, posestnika iz Zirovnice pri Grahovem vsak par volov. Prvi je plačal zanje 28.500 K, drugi pa 31.000 K. V Lazah sta se ustavila v gostilni Franceta Leskovca. Ker je zvečer precej deževalo, sta tam tudi prenočila in vole dala v hlev. Pri spremljevanju volov sta jima pomagala Robert Benčina in Andrej Junečič. Rupnik in Kunc sta se nato podala v kuhinjo. Tu se je nahajalo več domačih fantov, tem sta plačala 2 šefana vina. Tej družbi se je pridružil tudi Ivan Krmavner. Hlev je zaprl gostilničarjev sin z obesano. Ob policijski uri sta šla Rupnik in Kunc v zgornje prostore spat. Še isto noč je bilo vlomljeno v Leskovčev hlev in iz njega odpeljani vsi štirje voli. Odgnali so jih v zasedeno ozemlje. Gostilničar Leskovar ima hudega psa, ki posebno ponoči ne pusti tuja k hiši. Ker pa pes vso noč ni nič zalajal, so tudi orožniki, katerim je bila tatvina ovađena, sklepali, da je bil tat domačin. Sum je takoj padel na današnjega obtoženca Roberta Benčina, rojenega 1899 v Lazah pri Planini in Franceta Urbasa 1888 tudi v Lazah rojenega in Ivana Jeriča, kateri so prejšnji večer v Leskovčevi gostini popivali. Orožniki so ugotovili, da so se celo noč okoli potikali. Bili so čisto blatni in mokri. Jeriča, ki je na slabem glasu, je drugo jutro pobegnil v Italijo, Benčina in Urbas sta pa hotela zasledujočega orožnika Martelanca in lastnika volov speljati na napačno pot v gozd, češ, da so tam ukradeni voli. Ti se pa niso dali premočiti, marveč so šli po sledovih volovskih parkljev v gozd pri Podgorju, v katerem gozdu so ob 11. uri približno 1 km od meje našli vse štiri ukradene vole.

Benčina in Urbas pravita, da sta do 3. ure zjutraj pred Urbasovim domom hodila in se pogovarjala, nakar sta zaslišala na cesti Šunder in ugotovila, da nekdo žene živino. Precej sta sumila, da gre za tatvino ali za tihotapstvo in sta sledila gonjačem, kateri so jih nagnali s kamnji, na kar sta se okoli 6. ure vrnila v gostilno, v kateri sta izvedela, da so bili ponoči vsi štirje voli ukradeni. Vse okolnosti posebno pa, ker je vso noč deževalo, je vzbudilo sum, da sta z Jeričem ukradla vole, vsled česar sta skušala zasledovalce zapeljati na napačno pot, kar se jima ni posrečilo. Drugih ljudi v Leskovčevi gostilni ni bilo, vsled česar tudi drugim ljudem navzočnost volov ni mogla biti znana. Na intervencijo naših orožnikov v Podkrajju so karabinjeri Jeriča aretirali in izročili okrajnemu sodišču v Vipavi. Italijansko sodišče je sklenilo, da izroči Jeriča našemu sodišču, toda Jerič je Lahom ušel in se je 1. oktobra 1921 klatil okoli Planine, od tam pa je zopet pobegnil v Italijo. Državno pravdnštvo zahteva, naj se Benčina in Jerič kaznujeta radi hudođelstva tatvine.

Ob zaključku lista se je razprava še nadaljevala.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Zahtevajte povsod le miło z
GAZELCO

Blagovolite otvoritev nove trgovine z železnino in stroji na debelo in drobno

Pozor!

Šošterič, Petan & Erker
v Ljubljani, Resljeva cesta šte. 20

Pozor!

na znanje vzeti, katero slav. občinstvu, obrtnikom, posebno pa trgovcem na deželi pri nakupu posebno priporočamo!

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4
Podružnica: Še'nburgova ul. 4.
Podružnica: Maribor Gosposka ul. 38.
Novo mesto Glavni trg.
Kotanjev št. 39.

Barva vsakovrstno ulago. Keramično čisti obloke. Svečnila ovratnike, zapornice in sreje.

F. BRUMAT Ljubljana

Usakovrstno manufakturo in tkanine
po konkurenčni cen!
Mestni trg 25. l.

Stara vozna

pokrivala (plahte)

ali šotorska pokrivala (Zelthblätter) se iščejo v nakup. Ponudbe je nasloviti pod šifro PLAHTE na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Za pleskarska in ličarska dela

se najtopleje priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

☉☉ Tone Malgaj ☉☉

pleskar in ličar :: Ljubljana :: Kolodvorska ulica 6.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v
VZAJEMNI POSOJILNICI v LJUBLJANI
r. z. z. o. z. (poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se brez odbitka rentnega obrestujejo s **4%** in invalidnega davka.

Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštno-čekovnega urada, vlagateljem so položajce brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejeme, proti poroštvo itd.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19